
Posamezna številka 60 vin.

Delavnemu ljudstvu zdravih stanovanj!

Mi zahtevamo, da zida država. Dr. Go-
 sar je predložil proračun za 100 milijonov
 v ta namen, toda v Belgradu so to črtali.
 Druge pomoči ni, da zidajo tisti, imajo:
 to so pred vsem vojni dobičkarji — mili-
 jonarji, ki danes prebivajo tako razkošno
 a tako, poceni v tujih hišah ter s tem od-
 jemljejo stanovanja delavnemu ljudstvu.
 Toda ta gospoda, ki je vedno trkala na
 prsi, kako državnotvorna da je, je sedaj,
 ko gre za njene žepe, zašla med upornike.
 Gospodje milijonarji in njih zagovorniki
 pravijo, da se s to naredbo krši zasebna
 lastnina. Mi pa pravimo: Več ko zasebna
 last 47 milijonarjev je zdravje in življenje
 tisočev delavskega ljudstva. (Veliko odo-
 bravanje.) Te dni je celo ljubljansko dežel-
 no sodišče izreklo rozsodbo, v kateri pre-
 poveduje, da bi vlada smela izprazniti
 prostore kapitalistično-judovski družbi
 »Alko«. (Ogorčenje.) Kaj bo storila vlada,
 tega sicer ne vemo, toliko pa je gotovo, da
 so njene naredbe — postava in da je so-
 dišče zato tu, da razsoja po postavah. Vla-
 da ima moč, da svoje naredbe tudi izvrši
 in juda Spitzerja izžene (Živahno pritrdjeva-
 nje.) Enako lahko vlada vrže na cesto vseh
 tistih 47 milijonarjev, ki se igrajo uporni-
 ke. (Veliko pritrdjevanje.) Če pa se zdi ko-

Med čitanjem spomenice je vladalo odločno razpoloženje. Ko se je spomenica soglasno in z gromovitim odobravanjem sprejela, je tov. Kremžar zaključil shod z besedami: Ta spomenica je vizitka, ki jo pošilja delavstvo vladi v Belgradu in v Ljubljani. Na to vizitko pričakujemo od vlade dejanj! Ta spomenica pa je tudi opomin kapitalistom, ki naj se odločijo: Ali mir ali boj! (Velikansko odobravanje.) Shod, ki je trajal podrgubo uro se je vršil v popolnem redu in ob soglasnem odobravanju vseh delavskih tisočev.

Delavska spomenica deželni in osrednji vladi.

Prigodom splošnega delavskega na-
stopa za odločno in dosledno izvršitev sta-
novanjske naredbe izjavlja delavstvo po-
tom »Delavske zveze« centralni vladi v
Belgradu in deželni vladi za Slovenijo sle-
deče:

BOJ ZA STANOVANJA.

1. Delavstvo z največjim poudarkom
in z vso odločnostjo zahteva, da se stano-
vanjske razmere v Ljubljani in drugih in-
dustrijskih krajih s smotrenim delom me-
rodajnih oblasti uredi. To narekuje de-
lavstvu dolžnost in pravica samoohranitve,
skrb za družine in pa prepričanje, da je so-
cialna dolžnost tistih, ki imajo, da vpora-
bijo svoja imetja ne-le sebi, ampak tudi
splošnosti v korist. Zato zahtevamo, da dr-
žava, občine in gospodarska podjetja zida-
jo poslopja za svoje urade in uslužbence,
vojni dobičkarji pa stanovanja zase. Pred-
vsem zahtevamo, da se nemudoma in z
največjo odločnostjo izvrši stanovanjska
naredba deželne vlade za Slovenijo št. 166.
V organiziranem odporu proti izvedbi te
naredbe — pa naj se že ta odpor kaže

v pisanju kapitalističnega časopisa v delovanju liberalnih politikov v bojazni ljubljanskega župana ali v razsodbah deželnega sodišča — vidi delavstvo ne le organiziran boj velekapitala proti socialnim zahtevam delavskega ljudstva, temveč pravo revolucijo, ki tepta v prah socialne pravilne zakone ter tako podira temelje družabnega reda.

ZA OSEMURNI DELAVNIK.

2. Z ozirom na prizadevanje veleka-pitala, da bi se osemurni delavnik omejil ali celo odpravil, izjavlja delavstvo: osemurni delavnik, po tolikem boju uresničen, je stara delavska zahteva; in kar je delavstvo zahtevalo desetletja in si priborilo tega si ne bo dalo iztrgati več.

ZA DELAVSKE DOPUSTE IN DELAV-
SKE ZBORNICE.

3. Uveljavijo naj se plačani delavski dopusti, kot to zahtevajo vposlane delavske spomenice.

4. Uzakonijo naj se takoj delavske zbornice in paritetne komisije.

DRUGE VAŽNE DELAVSKE ZAHTEVE.

5. Uveljavljaj naj se socialno pravičnejši poselski red. Za delavstvo, zaposleno v državnih podjetjih, naj izide zajedno z uradniško tudi delavska plačilna in službena pragmatika.

6. Poskrbi naj se potom zakona za zadostno delavsko in invalidno preskrbo, —

Kako zborujejo komunisti in socialisti.

Sinoči so imeli komunisti v »Mestnem domu« velik »shod«. Na dnevnem redu so imeli svoj program in osemurni delavnik. Tega pa le zato, da bi bolj vleklo. Pa ni vleklo. Ko so zvečer ljudje hodili po Krekovem trgu, so videli razsvetljena okna »Mestnega doma« in slišali veliko kričanje: »izdajalci Ven z njimi!« Zato je marsikdo šel gledat, kaj se godi v dvorani. In tako se je zgodilo, da je došlo na zborovanje, ki se je začelo ob osmih in trajalo čez enajsto uro, okrog 500 ljudi obojega spola — z otroci vred. Današnji »Naprej« trdi celo, da jih ni bilo niti 400. In to vkljub lepakom in agitaciji.

Na zborovanje je došlo skoro polovica socialnih demokratov s Čobalom na

Eksplzija v kamniški smodnišnici.

Razmere v smodnišnici naj se preiščejo in temeljito spremenijo!

Kamnik, 12. julija. V soboto popoldne sta delavca Anton Zajc in Martin Dornik v smodnišnici snazila stroj, pri tem se je vžgal smodnik in nastala je eksplozija. Zajc je bil mrtev takoj, Dornik pa je prišel še k zavesti, toda je čez dober četrt ure po groznih bolečinah umrl. To je v kratkem času že druga nesreča, ki se je pripetila v smodnišnici, in delavci pravijo, da jih bo sledilo še več, ker razmere v smodnišnici niso več take kot prej. Stari izkušeni delavci (Dornik je služil v smodnišnici že 36 let) omagujejo, ker morajo opravljati dela, katera so izvrševali pre-

Udejstvi naj se skoraj postava o socialnem starostnem in invalidnem zavarovanju; če vsled tehničnih ovir ni mogoče za celo državo, pa vsaj za Slovenijo.

7. Zahtevamo splošno žensko volilno pravico tudi za državni zbor.

Ljubljana, dne 11. julija 1920.

čelu. Ko sta govorila srbski komunist profesor dr. Marković in hrvatski komunist Horvatin, je dobil besedo socialni demokrat Čobal, ki pa so mu komunisti sredi govora vzeli besedo.

Med nadaljnji prerekanji, zmerjanjem in vpitjem je govorilo še nekaj komunistov in socialnih demokratov, ki so se med seboj obdelovali. Končno so socialni demokrati odšli. Shod je pokazal, kako neresno pojmujejo ti ljudje delavsko vprašanje. To je čutilo tudi navzoče delavstvo, ki je nejevoljno odhajalo od tega zborovanja, ki je bilo polno zmerjanja, a prazno na resnosti.

Delavstvo naj takih rešiteljev Bog ob-
varuje!

Upor laških vojakov v Idriji.

Ljubljana, 12. julija. Iz poročil, došlih v Ljubljano, izvemo, da se je v noči od petka na soboto v Idriji uprla vojaška posadka, ko so vojakom naznanili, da gredo v Albanijo, Karabinijerji, ojačeni z oddelki financiarjev, so zaprli vse dohode v mesto. Vojaštvo se je udalo, a izjavilo, da v Albanijo ne gre.

Idrija, 12. julija. V noči od petka na soboto se je tu uprl bataljon italijanskega vojaštva, ki je bil namenjen v Albanijo. Pometalni so puške »Abbaso re d' Italia!«. Karabinerji in financarji so zastražili vhode v sredino mesta. V soboto so upostavili mir. Vojništvo je ostalo v Idriji. Vojništvo izjavlja, da stvar še ni končana.

PRED GLASOVANJEM NA KOROŠKEM

LDU Celovec, 12. jul, (Dun. KU) Ka
kor se uradno javlja, odpotuje štab angle
škega oddelka komisije za ljudsko glas
vanje dne 14. julija t. l. iz Ostende v Ce
lovec in dospe v Celovec prejkone 16. ju
lija. Polkovnik Peck, predsednik angleške
ga oddelka komisije in obenem predsednik
komisije za ljudsko glasovanje, dospe ne
kaj dni kasneje.

ITALIJA SE UMAKNE IZ VALONE?

LDU Pariz, 12. julija. (Dun. KU) »Fidgaro« javlja: Dogovor Aliottija z albansko vlado določa, da se morajo Italijani umakniti iz vse Albanije z Valono vred in s omejitji le na zasedbo otoka Sasena. Dogovor se bo baje v ponedeljek ali v torek objavil.

BOJ MED ITALIJANI IN JUGOSLOVA NI V SPLITU.

LDU Split, 12. julija. Sinoči na predvečer godu Nj. Vel. kralja Petra I. sta italijanska vojaka snela z neke zasebne hiše jugoslovansko zastavo in jo odnesli na italijansko ladjo. Vsled tega se je množično vznemirilo. Množici, ki se je zbrala k svečanostim, je zavrela kri. Ljudstvo, ki ga je bilo vedno več, je prepevalo nacionalne pesmi. Prišlo je do veličastnih manifestacij. Dočim se je vse to normalno razvijalo, je priplul k obali motorni čoln italijanske vojne ladije »Puglia«, na katerem so bili mornarji in častniki. Preden še čoln pristal k obali, je pristopil načelnik policije in z jasnim glasom zaklical kapitanu, naj vojaštvo ne strelja na obal, kajti jamči on za italijanske častnike, ki se slu-

čajno nahajajo na kopnem. Preden je to izrekel, je bilo izpaljenih nekaj strelov. Tik poleg policijskega načelnika je pade na tla človek, ki je bil takoj mrtev. Razer tega so italijanske krogle usmrtili dva orožnika in več civilnih oseb. Pri policijskem načelniku je stal brigadir orožniški poveljnik polkovnik Kostić s svojimi častniki. Naši orožniki so nato otvorili ogenj na italijansko vojno ladjo. Kakor se je izvedelo kasneje, je bil pri tem ranjen poveljnik ladje »Puglia«, brigadni kapitan Gulli, nadalje dva orožnika in nekaj mornarjev. Medtem sta se zbrala na obalo orožništvo in policija, ki sta napravila razv. in mir. Okrog 24. ure je vladalo v mestu normalno življenje. Zjutraj se je po mestu razvedelo, da je kapitan Gulli po izvršeni operaciji umrl.

LDU Split, 12. julija. Iz Zadra je došel na Split italijanski admiral Mille in se nastanil na italijanski vojni ladji »Puglia«. Odrredil je, da se umrli poveljnik Gulli pokoplje z vsemi vojaškimi častmi. Radi miru in reda najbrže ne bo spreveda ne pri pogrebu poveljnika Gullija, ne pri pogrebu begunca iz Tjesnega. Davi je došel v Split ameriški admiral Andrews in takoj v škofovi palači pričel preiskavo. Italijani ne pustijo nobene ladje v luko. Davi sta došla dva parnika »Danubio« in »Baron Bruck«. Italijani so ju ustavili v lukí in niso dopustili, da bi se mostvo izkrcalo. Nato sta parnika nadaljevala svojo vožnjo.

Širite „Večerni list“!

JADRANSKO VPRAŠANJE PRED REŠITVIJO.

LDU Belgrad, 11. julija. V Belgrad je dospel naš delegat na mirovni konferenci dr. Ribar ter podal poročilo dr. Trumbića in Mate Bokovića o razgovorih na konferenci v Bruslju in Spaji ter o sestanku dr. Trumbića z italijanskim ministrom za zunanje posle grofom Sforzo. Dr. Vesnić je takoj obvestil o tem regenta in pozval dr. Rybača na konferenco.

LDU Belgrad, 11. julija. »Politika« piše: Zdi se, da se bodo prihodnji teden rešila v Spaji važna vprašanja, ki se tičejo zunanje politike, zlasti pa Reke in Jadrana.

NA REKI.

LDU Reka, 12. julija. Odkar je prestolonaslednik regent službeno posetil Hrvatsko in Slovenijo, italijanska zasedbena vojska na Sušaku ne ve, kaj naj stori. Vojaki begajo okrog kakor brez glave. Proglase je preki sod, ki ga je proklamiral general Cesare Facina, brigadir brigade »Lombardia« (73. in 74. pehotni polk). Civilnemu prebivalstvu je prepovedano zapustiti hiše od 24. do 5. ure jutraj brez posebnega dovoljenja. Prepovedano je govoriti o jugoslovanski vojski. Naredba se strogo izvaja. Opaža se, da bi Italijani radi vzpostavili disciplino v svojih vojaških vrstah.

NAŠ DENAR.

LDU Belgrad, 11. julija. V smislu dogovora, sklenjenega 26. januarja t. l. med ministrstvom financ in Narodno banko, bi morala Narodna banka sprejeti kot svoje vse časne novčanice, ki jih je izdalo ministrstvo za notranje posle. Med temi so novčanice za en dinar in za pol dinarja. Skupna vsota prvih novčanic znaša 60 milijonov dinarjev, a drugih 25 milijonov dinarjev. Ministrstvo financ je sedaj sprejelo predlog Narodne banke, da te novčanice ni smatrati za bankovce Narodne banke, temveč za papirnati državni denar, kot je to na Angleškem z novčanicami od 1 in 1 in pol funta, ter v Italiji z novčanicami od 5 do 10 lir. Na podlagi tega je dosežen sporazum. Ministrski svet je vsled tega sklenil: 1. da se enodinarske in poldinarske novčanice smatrajo za državni papirnati denar. 2. V privatnem prometu ni njihove obvezne, od poldinarskih novčanic sprejeti več kot 100 dinarjev, od enodinarskih pa ne več kot 200 dinarjev. 3. Vse državne blagajne morajo sprejeti te novčanice v neomejenem obsegu. Finančno ministrstvo je izdalo vsem podrejenim organom tozadevna navodila.

PLOVBA PO NAŠIH REKAH.

LDU Belgrad, 11. julija. Admiral Prica preiskuje z mornariškim osebjem že deset dni naše reke, da ugotovi, ali je plovba po teh rekah mogoča. Preiskovale se bodo reke Morava, Timok, Drina, Sava v gornjem toku, Kulpaa, Una, Bosna in Vardar. Ko se konča ta preiskava, bo ministrstvo za promet organiziralo plovbo in prenos blaga po vseh naših rekah, na katerih bo plovba mogoča.

KONGRES POŠTNIH NAMEŠČENCEV.

LDU Belgrad, 11. julija. Ob 16. uri se je v veliki dvorani Bajlonove pivarne pričel kongres poštinih in telegrafskih nameščencev, katerega se udeležujejo delegati organizacij vse Jugoslavije. Kongres je otvoril predsednik belgrajske organizacije Tomo Jovanović. Pri kongresu je bil navzoč tudi minister pošte in brzojava dr. Drinković, ki je v govoru pozdravil kongres. Izjavil je, da bo upošteval vse upravičene želje nameščencev. Udeleženci kongresa so burno aklamirali govor ministra dr. Drinkovića. Za predsednika kongresa je bil nato izvoljen g. Toma Jovanović, za podpredsednika pa zagrebški delegat Serbendžija in ljubljanski delegat Urbančič. Kongres je izvolil Centralno veče, v katerem so po enem članu zastopane vse pokrajinske organizacije. Centralno veče ima svoj sedež v Belgradu. V Centralno veče so izvoljeni predsedniki vseh pokrajinskih organizacij in po en namestnik. Sprejeta je bila resolucija, ki zahteva, da se izdela zakonski načrt za poštarsko stroko. Nadalje zahteva resolucija, da se podpržavijo vsi poštni uradi, ki še niso podpržavljeni. Jutri se kongres nadaljuje in zaključiti. Kongresu prisostvuje preko 400 poštinih in telegrafskih nameščencev.

POLJAKI SE UMIKAJO.

LDU Kovno, 10. julija. Po poročilih Litvinske brzojavne agencije se Poljaki umikajo iz Litvinskih krajev, ki so jih bili zasedli. Izpraznujejo tudi Vilno. Litvinske čete so stale sinoči 12 km pred Vilno.

ENTENTA ZA POLJAKE.

LDU Spa, 11. julija. (DunKU — Havas.) Kakor se govori, je Lloyd George sklenil, naprositi rusko sovjetsko vladu, da sklene s Poljaki premirje. Ako bi se boljševiki branili, bo Lloyd George Poljakom zagotovil pomoč Anglije.

LDU London, 11. julija. (DunKU — Reuter.) Kakor poroča »Telegraph«, je prejela angleška vlada iz Moskve poslanstvo, v kateri izjavlja ruska sovjetska vlada, da bo ustavila ofenzivo, ako zavezniki priznajo boljševiško državo.

LDU London, 11. julija. (DunKU) Reuterjev urad javlja iz Spaje: Zavezniki so ruski sovjetski vladi predlagali, naj dela na to, da se sklene premirje na podlagi, da se umaknejo Poljaki za svoje meje. Premirju bi sledila mirovna konferenca, katere bi se udeležile obmejne države. Ako bi se sovjetska Rusija branila, sprejeti ta predlog, ali ako bi Poljsko napadla na njenem ozemlju, bi zavezniki Poljsko v najizdatnejši meri podpirali.

LDU Pariz, 11. julija. (DunKU) Agence Havas javlja: Kakor poroča »Petit Parisien« iz Pariza, je poljski ministrski predsednik državnemu predsedniku Pilsudskemu poslal brzojavko, naj bi se uvedla pogajanja za premirje.

POLJSKI MIROVNI POGOJI.

LDU Pariz, 12. julija. (Dun. KU) Kakor poroča »Chicago Tribune« iz Spaje, je poljski ministrski predsednik dal generalu Degouttesu navodila za takojšnji začetek pogajanj glede premirja s sovjetsko vladu.

LDU Pariz, 12. julija. (Brezzično) »Figaro« javlja iz Varšave, da je poljski ministrski predsednik v imenu poljske vlade izjavil, da se poljska vlada odreče Vilni in da je pripravljena, umakniti svoje čete na črto 200 km zahodno od Berezine. Poljska vlada se strinja s tem, da se vprašanje vzhodne Galicije, ki ga je poslaniška konferenca že končevalno rešila, še enkrat razpravlja. To izjavo je podal baje na prizadevanja maršala Focha. Ni dvoma, da bodo boljševiki pripravljene skleniti premirje.

LDU Moskva, 12. julija. (Brezzično.) Ljudski poverjenik za zunanje posle je protestiral v notni na vse zavezniške vlade proti porušenju vladimirske katedrale v Kijevu in zlasti proti uničenju vsega kanalskega omrežja v Kijevu po Poljaki, vsled česar so zelo ogrožene zdravstvene razmere v mestu.

ENTENTA PROTI TURKOM.

LDU London, 12. julija. (DunKU — Brezzično.) Kakor poroča »Daily Mail«, so zavezniški turški vladi naznanili, da bodo, ako ne podpiše mirovne pogodbe in ako Kemal paša ne ustavi svojih operacij, internacionalizirali Carigrad.

ZDRUŽITEV STRANK NA MAŽARSKEM.

LDU Budimpešta, 10. julija. Stranka malih poljedelcev, krščansko-socialna zveza in skupina disidentov so priredile v soboto konferenco. Vse tri stranke so sklenile, da se združijo v eno stranko v svrhu čuvanja krščanskega kurza, varovanja agrarnih interesov in rešitve nujnih socialnih vprašanj.

Politične novice.

+ **Demokratski oslički.** Zadnjič je dr. Tavčar pisal o osličkih ki venomer rigajo svojo. Ta njegova prispevka je kakor nalašč za ta-le slučaj: Povodom kraljevega godu: Petrovega dne je častniški zbor v Osjeku v družbi mestnih dam nabiral darove za invalidski sklad. Nekemu liberalnemu častnikarju je prišlo na uho, da se po mestu nabira »Petrov dar«. Moč, ki je očitno uglasben samo na eno struno, je, kakor pravi osliček, takoj zarigal svoj liberalni i-a, to se pravi dvignil je svoj glas proti pobiranju Petrovega novčiča in udaril po papežu, katoliški cerkvi, katoliškemu tisku, sv. Petru in vseh svetnikih, da se je kar kadilo. List, ki se je tako blamiral, je zagrizeni oslički »Jug«. Dr. Tavčar sedaj lahko vidi, v katerem uredništvu sede osli.

+ **»Hrvat« in Orlovski tabor.** »Hrvat«, glasilo Hrvatske zajednice, je te dni očital dr. Korošču, da za namene svoje stranke razsipa državni denar, češ, da je po vseh gimnazijah nabiral izletnike za orlovski tabor in jim ponujal brezplačne vozne listke za Maribor. »Narodna Politika« je označila to trditev kot neresnico in pozvala »Hrvata«, naj navede imena. »Hrvat« se je nekaj časa zvižal, nato pa izjavil, da so imena v njegovem uredništvu na razpolago. »Nar. Politika« je nato poslala k »Hrvatu« dva gospoda. Tu se je izkazalo, da gre za dva senjska dijaka, ki sta proti plačilu 10 K prejela takojimeno taborško izkaznico tj. legitimacijo za dostop na mariborske prireditve ter za prejem polovičnega voznega listka, ki ga je prometno ministrstvo po vsej pravici dovolilo izletnikom na to visokokulturno prireditev. O kakih brezplačnih voznih listkih nobenega govora. Tako je moral »Hrvat« spraviti v žep naslov lažnika.

+ **Težave pri volitvi župana v Osjeku.** Dne 9. t. m. se je v osjškem občinskem svetu vršila volitev župana. Za to mesto tekmujejo radikalci in pristaši Hrv. zajedn. Pri prvem glasovanju je dobil kandidat z 19 glasov, radikalni kandidat pa 12 glasov, ostali glasovi so bili razbiti. Pri ožji volitvi je dobil zajedničar 18 glasov, radikalcalec 13 glasov. Volitev je torej ostala brezuspešna in se bo vršila nova volitev v prihodnji seji.

+ **Radić pred sodiščem.** Razprava se je nadaljevala 9. in 10. t. m. Radić se je obširno zagovarjal in tajil vsako veleizdaj-

niško delo in namero. Priče so izpovedale zanj večinoma ugodno. Radić se je s svojimi zagovorniki znova skliceval na svojo poslansko imuniteto, češ da verifikacijski odsek še ni rešil vprašanja o njegovem mandatu. Sodišče je pa izreklo, da Radić ni imun. Na razpravi je došlo večkrat do viharnih nastopov ter je sodnik Radića večkrat strogo opomnil ter mu zagrozil s kaznijo. Razprava se nadaljuje danes.

+ Mažarska pred novo revolucijo?

»Narodna Politika« poroča iz Pečuha, da objavljajo mažarski listi neko pismo častnikov bele garde, iz katerega se vidi, da je Ogrska na pragu nove vojaške in kmetijske revolucije.

+ Za nove občinske volitve v Zagrebu

so vložili svoje kandidatne liste samo te-le skupine: Hrvatska zajednica, frankovci, Seljačka stranka in izvenstrankarska skupina dr. Politea. Demokratska zajednica se v znak protesta volitev ne vdeleži, ravnotako Ljudska stranka, ki zastopa stališče, da vladno postopanje nasproti prvoizvoljenemu občinskemu zastopu ni bilo zakonito.

Dnevne novice.

— **Zahvala.** Delavcem, ki so spremili mojega očeta k zadnjemu počitku, in pevčemo kamniške delavske organizacije, ki so mu zapeli dve lepi pesmi v slovo, se najiskrenejše zahvaljujem. — Dr. Ivan Dornik.

— **Brzojavne pristojbine za inozemstvo.** Počeniši s 1. julijem t. l. se znižajo brzojavne pristojbine za inozemstvo na dvojno izmero one pristojbine, ki je bila v veljavi do 29. februarja t. l., dočim je bila od 1. aprila do konca junija v veljavi trojna izmera gori omenjene pristojbine. Za Avstrijo in Čehoslovaško so določene posebne pristojbine, ki so bile uže razglašene. Za vsako brzojavko v vse inozemstvo pa je plačati eno besedo več, kakor jih je v resnici.

— **Sekvestrirana podjetja lesno industrijske stroke,** ki so last podanikov Nemške Avstrije, spadajo sedaj pod kompetenco ministrstva za gozdarstvo in rudarstvo, glavna gozdarska direkcija (odsek za sekvestre) v Belgradu.

— **Izdajanje voznih listkov v Domžalah.** Iz Domžal smo dobili poročilo, da ljudje ne dobje voznih listkov. V ponedeljek je odšlo jutraj iz Domžal v Ljubljano devet oseb peš, ker niso dobili več voznih listkov, četudi so že čakali pol ure nanje. Sprevodniki so pa klicali, ko so videli, da niso vsi dobili voznih listkov: »Dobro! Dobro! Zdaj bodo pa plačevali po 40 K kazni!« Vsekakor se mora storiti vse, da bodo dobili popotniki v Domžalah pravočasno vozne listke.

— **Ponarejeni dinarji krožijo po Hrvatskem,** in sicer kosi po 5 dinarjev (20 K). Spoznatni jih je lahko po jezikovnih in pisemnih napakah.

— **Zavod za nameščanje služkinj v Zagrebu** je prešel v roke krščansko-socialne organizacije služkinj. Služkinje najdejo tu vsakršno socialno in moralno pomoč. Zavod ima svoje prostore v Zagrebu, Vlaška ulica 52.

— **Kaznovano izzivanje Slovencev.** Dne 30. majnika t. l. je priredil narodni svet v Borovljah manifestacijski shod, kar je nemškutarijo v Zrelcu silno razljutilo. Nemškutariji so se vozili na okrašenem vozu in izzivali Slovence; posebno so kričali, da bodo pretepli župnika dr. Arnejca, če ga bodo dobili. Nemškutariji so se pripeljali v Šivicevo gostilno, kjer so popivali in pričeli psovati orožnike, ki so v gostilni večerjali. Posebno glasan je bil Ivan Kav iz Zrelca, ki je orožnike tako-le izzival: »Čušen! Aufwicks! Heil Deutsch-Oesterreich! Wir sind deutsche Männer! Heil! Alles für Deutsch-Oesterreich!« Kav se je 10. t. m. zagovarjal pred ljubljansko deželno sodnijo. Govoril je lepo slovensko in pripovedoval, da je bil do nezvesti pijan, če tudi je le en liter vina izpil. Hajlovca je obsodila deželna sodnija v Ljubljani na malenkostno kazen šesttedenskega zapora.

— **Okrađen** je bil v Dolu pri Stični posestnik Anton Zajc, 2400 kron ima škode.

— **Velik vlom v Prekmurju.** V noči na 30. m. m. je bilo vlomljeno skozi okno v shrambo posestniku Radoha Peter v Nedelichah, Prekmurje. Vlomilec je odnesel razno obleko in platno v vrednosti 13.126 kron.

— **Tatvina v Spodnjem Svinskem.** Posestniku Mihaelu Troha iz Sp. Svinškega pri št. Rupertu je bila ukradena črna, 3000 K vredna obleka, sive, 300 K vredne hlače, 600 K vreden par čevljev, 500 K vreden nov klobuk in 70 K denarja.

— **Valute na belgrajski borzi** dne 10. julija: 20 dinarjev v zlatu 20 dinarjev, 1 angleški funt 63 din.; 100 francoskih frankov 138 din.; 1 ameriški dolar 16 din.; 100 italijanskih lir 108 din.; 100 grških drahem 212 din.; 100 rumunskih lejev 44 din.; 100 čehoslovaških kron 40 din.; 100 nemških mark 48 din.; 100 bolgarskih levov 35.50 din.; 100 avstrijskih kron 11 din.

Ljubljanske novice.**ROPARSKI NAPAD NA ŠISKENSKEM HRIBU.**

Dne 10. t. m. je bil zopet izveden predrzen in nesramen roparski napad. Ljubar Ivan Murn iz Celovca je šel na izprehod po Šiški, za cerkvijo je odšel pred njega v gozd. Tam v gozdu je stopil pred njega v črno obleko oblečeni človek, kateri mu je nastavil »brovning« pištolo na čelo rekoč: »Novce sem! Roki v zrak!« Murn se je seveda prestrašil in to tembolj, ker je bil sam brez orožja. Na to so prišli še trije tovariši napadalca, med katerimi sta bila dva oblečena v vojaško obleko. Roparji so zapovedali Murnu, da se mora sleči. Murn je bil oblečen v črno obleko s črnim kosmatim klobukom in je bil obut v rjave čevlje. Imel je s seboj tudi nahrbtnik, katerem je bila obleka belo in črno črtana, bel žametasti klobuk, par črnih vojaških čevljev, pet sracij in pet spodnjih hlač, dve brisači, dva ovratnika, troje kravate in dvojne krtače. Murnu vzeta obleka z nahrbtnikom je vredna 8000 kron. Roparji so pobrali Murnu tudi 1520 kron denarja, zlat poročni prstan, zlat prstan z rdečim kamnom in njegovo srebrno Tula uro z dvojnimi pokrovom in težko srebrno verigo vredno 1000 kron. Roparji so pustili Murnu samo spodnje hlače in sraco. Uropanu ura je imela znotraj na pokrovu vrezano ime: Johann Murn.

Po izvršenem ropu so odšli roparji ob robu gozda iz Šiške proti Ljubljani.

Rop se je izvedel ob belem dnevu ob 5. uri popoldne. Murn ni zasledoval roparjev, marveč je čakal mraka, nakar je prišel na policijo ovaditi rop.

lj **Otročji voziček ukraden.** Železniškemu čuvaju na dolenjskem kolodvoru je bil ukraden otročji voziček vreden 400 K.

lj **Teliček je ušel.** Katarini Kunstovi na Illovcu. Teliček je 3 tedne star in vreden 1500 kron.

lj **Zakaj se je razglasil v Ljubljani strogi pasji kontumac.** Dne 30. junija 1920 je ogrizel pes, katerega gospodar ni znan, več oseb v Ljubljani. Pri bakteriološki preiskavi glave od policijske straže ustreljenega psa so v Križevcih dognali, da je bil pes stekel. Zato se je izdala stroga odredba psom in mačkam, da se ne smejo izprehajati brez nagobčnika okoli.

Razne novice.

r **Izkoriščanje vodnih sil na Češkem.** Ministrstvo javnih del je priredilo na 10. dan t. m. informacijsko plovbo po srednji Vltavi v svrhu pregleda krajev, katerim bi se lahko preskrbela električna razsvetljava in gonilna sila. Čehi nameravajo izkoristiti neizžrpani zaklad vodnih sil sploh po celi deželi. Lahko si mislimo, kako velika kanska pridobitev bo to za narodno gospodarstvo češkoslovaške republike.

r **Piramide.** Do današnjih dni se ni posrečilo rešiti uganko, kako so zidali velikanke piramide v Egiptu. Ko gledamo te velikanske umetne gore pred seboj, se čudimo, da so jih sezidali v davnih, davnih časih, ko še ni bilo raznih strojev in priprav kakršne ima dandanašnje zidarstvo. Slavna Hufujeva, Hafujeva in Amenstova piramida, ki so ostale iz znanih sedmih svetovnih čudežev, so do danes največje delo človeške roke. Največja med njimi je 481 čevljev visoka, pokriva pa 14 orolov zemlje in je v njej 85 milijonov starih čevljev stavbnega kamna. Nedavne znanstvene raziskave so nekoliko pojasnile stavbo teh piramid. Velike piramide so zidali na zapadnem bregu reke Nila nasproti Kahiri. Deset milj dalje od vzhodne brega so sloveči turški kamnolomi, kjer še dandanašnji lomijo znameniti beli apnenec za stavbe. V rečenem lomu dobivajo velike skale apnenca in jih prevažajo po Nilu. Stari Egipčani so bili pravi mojstri v lomljenju kamena. Imeli so tisoče in tisoče delavcev, ki so jih potrebovali pri stavbi piramid. Do reke so spravili velike, obdelane kocke, težke po 12 ton, na okroglih brunih, kakor se to godi v mnogih krajih še dandanes. Obdelovanje velikih skal se je vršilo tudi med potjo. Za to so imeli razne bronaste priprave, oklesane kocke pa so gladili s peskom. A kako so vso to velikansko težo spravili proti vrhu piramid, nam je velika uganka. Bržkone so se posluževali pri tem iste metode kakor pri prevažanju na določeno mesto. Strokovnjaki so teh misli, da je stavbo teh velikanških kraljevskih grobov zidalo manj 100.000 delavcev skozi celih trideset let.

Aprovizacija.

a **Prodaja govejega mesa.** Jutri jutraj prodaja na stojnici za Marovim zidom Jožef Koprivc goveje meso po 16 in 20 K za kilogram.

Odgovorni urednik Jože Rutar.
Izdajatelj konzorci »Večernega lista«,
Tisk »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.